

Handläggare
Linda Lantz
Telefon: 0850801500

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2022-03-24

Stadsövergripande boendeplan 2023 med utblick mot 2040

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner boendeplanen för region västerort avseende den del som avser Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd.

Sammanfattning

I enlighet med budget samverkar stadsdelsnämnderna regionvis för att årligen, per region, ta fram ett gemensamt förslag till en äldreboendeplan.

Region västerort omfattar stadsdelsområdena Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby och Bromma. Bedömningen är att det totala antalet vård- och omsorgsboendeplatser i regionen behöver utökas med 51 procent fram till år 2040. I Swecos analyser av samband mellan ensamboende och omsorgstagande går det att se att ensamboende äldre i betydligt högre utsträckning än samboende har behov av äldreomsorg. I regionen är det tre av fyra stadsdelar som har lägst andel ensamboende både 65-79 åringar och 80-91 åringar medan en stadsdel, Rinkeby-Kista, har bland den högsta andelen i staden. Det kan göra att omsorgsbehovet skiljer sig inom regionen. Rinkeby-Kista stadsdelsområde prognosticeras att ha regionens största procentuella ökning 2021-2040 gällande behov av bostäder i vård- och omsorgsboende, 77 procent.

Bakgrund

I enlighet med budget samverkar stadsdelsnämnderna regionvis för att årligen, per region, ta fram ett gemensamt förslag till en äldreboendeplan. I planen ska behov av ombyggnation, avveckling, nyproduktion, driftsformer och inriktningar av boenden för äldre sammanfattas och analyseras. Planens huvudsyfte är att säkerställa en trygg framtida boendesituation för äldre. I planen ska även seniorboende och servicehus ingå.

Äldreförvaltningen samordnar arbetet med att ta fram ett förslag till en stadsövergripande boendeplan i samarbete med

stadsdelsförvaltningarna, stadsledningskontoret och Micasa fastigheter. Den övergripande boendeplanen ska antas av äldrenämnden och godkännas av kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige ger utifrån den stadsövergripande boendeplanen budgetuppdrag till nämnderna gällande framtida utbyggnadsprojekt.

Ärendet

Regionen

Region västerort omfattar stadsdelsområdena Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Hässelby-Vällingby och Bromma. Bedömningen är att det totala antalet vård- och omsorgsboendeplatser i regionen behöver utökas med 51 procent fram till år 2040. Av de äldre som under 2021 fick ett beslut om vård- och omsorgsboende valde 71 procent att bo kvar i Västerort.

Inom regionen fanns i december 2021, 16 särskilda boenden för äldre varav sju drivs i egen regi eller på entreprenad och nio drivs i privat regi. Sammanlagt fanns i regionen 1009 platser på vård- och omsorgsboende, varav 653 platser för äldre med demenssjukdom och 356 platser för äldre med somatisk sjukdom. Beslutade och planerade vård- och omsorgsboenden inom de närmsta åren ger regionen ett tillskott på totalt 630 platser.

Under den pågående pandemin har beläggningsgraden på vård- och omsorgsboenden och servicehus minskat. Det är fortfarande för tidigt att göra en tillförlitlig prognos kring hur pandemin påverkar de äldres behov av boende på längre sikt. Regionen ser att det finns en risk att behovet av vård- och omsorgsboende kommer öka eftersom de äldre kanske valt att inte ansöka eller ansöka om färre insatser generellt under pandemin och inte heller tagit del av förebyggande insatser. Det kan dock konstateras att beläggningsgraden på vård- och omsorgsboende blev något högre igen under senare delen av 2020 med en fortsatt ökning även under 2021, om än inte till samma nivå som innan pandemin.

Antalet befintliga korttidsplatser i västerort är ojämnt fördelat mellan stadsdelsområdena. Samtliga stadsdelsområden behöver köpa platser utanför regionen. Pandemin har påverkat behovet av korttidsplatser även under 2021. Regionen gör bedömningen att det är tillfälligt och kommer återgå till mer normala nivåer i takt med att smittspridningen minskar.

Regionen ser ett ökat behov av platser med demensinriktning samt korttidsvård medan det uppmärksammas ett visst överskott på platser med somatisk inriktning. En del av de befintliga somatiska platserna

kan på sikt behöva konverteras till demensplatser eller korttidsvårdsplatser.

I hela regionen finns behov av platser på vård- och omsorgsboende för yngre personer med demenssjukdom och beteendeproblematik. För att kunna erbjuda ett fungerande och bra boende för yngre personer med stora omvårdnadsbehov, med eller utan demensdiagnos, är det angeläget att staden kan erbjuda boendeenheter för dessa målgrupper.

I regionen finns fyra profilboenden med sammanlagt 85 platser med inriktning äldrepsykiatri vilka inte ingår i valfrihetssystemet. Regionens fyra stadsdelsförvaltningar upplever behov av fler profilboenden för äldre personer med psykisk ohälsa, personer med dubbeldiagnoser som till exempel psykisk ohälsa i kombination med missbruk, samt för personer i hemlöshet med eller utan missbruk men med ett visst behov av hemtjänstinsats.

Rinkeby-Kista

Rinkeby-Kista stadsdelsområde prognosticeras att ha regionens största procentuella ökning 2021-2040 gällande behov av bostäder i vård-och omsorgsboende, 77 procent.

I Swecos analyser av samband mellan ensamboende och omsorgstagande går det att se att ensamboende äldre i betydligt högre utsträckning än samboende har behov av äldreomsorg. I regionen är det tre av fyra stadsdelar som har lägst andel ensamboende både 65-79 åringar och 80-91 åringar medan en stadsdel, Rinkeby-Kista, har bland den högsta andelen i staden. Det kan göra att omsorgsbehovet skiljer sig inom regionen.

Kista vård- och omsorgsboende har under 2021 haft en beläggning av ca 92 procent. Verksamheten har på grund av låg beläggning tidigare tomställt 13 platser under maximalt två år t.o.m. 2022-12-31. Från 2021-01-01 finns 80 platser fördelade på 26 somatiska, 46 demens samt 8 platser som tillfälligt använts för korttidsvård av äldre med covid-19.

Det är idag svårt att hitta boenden för äldre personer med psykisk ohälsa som yttrar sig t.ex. i form av samlande som lett till vräkning. Lämpliga boendelösningar för målgruppen saknas. Ett framtida behov förutspås vara profilboende med psykogeriatrisk inriktning då förvaltningen upplever att målgruppen ökar. Förvaltningen köpte i genomsnitt 12 platser/månad på profilboende under 2021. På det förvaltningsdrivna gruppboendet inom socialpsykiatri bor fyra personer som är över 65 år.

Kista servicehus genomgår stambyte och renovering 2021-2022. Efter renovering och flytt till de nyrenoverade lokalerna i Kista torg 5 våren 2022 finns 76 lägenheter. Planer finns på att efter evakueringar och stambyten slutförts, göra om lägenheterna i det tomställda huset Kista torg 3 till seniorbostäder.

Många äldre i Rinkeby-Kista har idag hemvårdsbidrag för att kunna bo kvar hemma och får stöd och hjälp från närstående. Det är dock troligt att en högre andel av de äldre framöver kommer att ansöka om någon av de särskilda boendeformerna för äldre. Detta då kvinnorna i stadsdelsområdet i högre grad än tidigare beräknas förvärvsarbeta.

Behovet av korttidsplatser ligger ganska konstant ifrån föregående år. Ibland behöver platser köpas även utanför LOV, lag (2008:962) om valfrihetssystem, då det är ont om upphandlade platser. Under 2021 har 8 platser inom Kista vård- och omsorgsboende på Äldreförvaltningens uppdrag, använts för korttidsvård av äldre med covid-19. Förvaltningen ser möjligheten att fortsatt frigöra dessa platser för korttidsvård i det fall behovet skulle identifieras i västerort eller av staden. Under 2021 köpte förvaltningen totalt 1025 dygn vilket motsvarar cirka 3 helårsplatser och är en ökning med 63 dygn sedan 2020.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Underlaget *Boplan för äldre 2022 med utblick mot 2040* för region västerort, har tagits fram gemensamt av de fyra stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta, Bromma och Rinkeby-Kista.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner *Boendeplan för äldre 2022 med utblick mot 2040 region Västerort* avseende den del som avser Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd.

Toni Mellblom
stadsdelsdirektör
Rinkeby-Kista
stadsdelsförvaltning

Ingrid Brännström
avdelningschef
Rinkeby-Kista
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Boendeplan för äldre 2023 med utblick mot 2040 region Västerort

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, stadsdelsdirektör	2022-03-10
Ingrid Brännström, avdelningschef	2022-03-09